

NAČRTOVANJE IZVAJANJA POLITIKE INKLUZIVNEGA IZOBRAŽEVANJA

Pregled izzivov in priložnosti za razvoj kazalnikov

Rezultati projekta Načrtovanje izvajanja politike inkluzivnega izobraževanja (MIPIE), v katerem je sodelovalo nad 60 ekspertov iz 27 evropskih držav, omogočajo osvetlitev ključnih sporočil za delo na tem področju v prihodnosti. Le-ta predstavljajo osrednji del dokumenta, v katerem so povzete glavne ugotovitve.

Obstaja vrsta dejavnikov, ki podpirajo razvoj načrtovanja izvajanja politike inkluzivnega izobraževanja:

- Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov (KPI, 2006) kot tudi Evropska strategija o invalidnosti 2020 in strateški cilj ET 2020 zagovarjajo pravičnost v izobraževanju. To so ključni gonilniki inkluzivnega izobraževanja. Vse te mednarodne politične pobude zahtevajo sistematično zbiranje podatkov o tem, kako usklajeno delujejo države s pomembnimi člani in cilji inkluzivnega izobraževanja.
- Prisotno je zavedanje o tem, da oblikovanje politike temelji na dokazih, kritičnega pomena za dolgoročni razvoj sistemov inkluzivnega izobraževanja. Načrtovalci politik, strokovnjaki za zbiranje podatkov in raziskovalci se zavedajo, da je potrebno na nacionalni ravni zbirati podatke, ki ne izpolnjujejo zgolj kriterijev mednarodnih političnih smernic, temveč delujejo na enotnem pristopu, s čimer se doseže sinergija naporov na nacionalnih in na mednarodni ravni. Kljub temu, da je potreba po omenjenih podatkih očitna, pa so metode in postopki zbiranja in analiziranja takšnih podatkov veliko manj jasni.
- Vse organizacije, ki delujejo na evropski ravni morajo sodelovati in si stalno izmenjavati informacije, s čimer maksimirajo napore in pomoč pri delu na nacionalni ravni.
- Prisotna je potreba po širših informacijah, ki morajo biti na voljo načrtovalcem politik ter po dodatnih pristopih k zbiranju podatkov s strani različnih organizacij na nacionalnih in evropski ravni.

Vse države se strinjajo, da je načrtovanje izvajanja politike inkluzivnega izobraževanja kompleksna in večstranska naloga. Konkretni predlogi, predstavljeni v projektne delu, so lahko osnova podrobnejšim in dolgoročnejšim raziskavam, ki vključujejo zbiranje kakovostnih in količinskih podatkov. Ti podatki so lahko v pomoč sedanjim pobudam na tem področju, ki se odvijajo na evropski ravni – predvsem poizvedovanju Evrostata o izobraževanju na področju posebnih potreb – kot tudi na ravni držav.

Identificirana je vrsta specifičnih tem za bodoče zbiranje podatkov na nacionalni in evropski ravni. V naslednjih poglavjih so le-te predstavljene skupaj z možnimi koraki za njihovo izvajanje.

Izvajanje opisanega evropskega programa zahteva dogovor na štirih področjih, ki ga morajo doseči države, če želijo učinkovito podpreti delo na evropski ravni:

- identificirati dokaze, ki se zahtevajo na nacionalni in mednarodni ravni;
- identificirati najučinkovitejše razpoložljive podatke kot tudi podatke, ki jih je potrebno še razviti;
- opredeliti postopke in mehanizme usklajenega zbiranja podatkov na evropski ravni in na nacionalnih ravneh;
- obravnavati problem primerljivosti.

Med ključnimi nosilci interesov na nacionalni ravni je potrebno doseči sinergijo, ki bi temeljila na jasnih ciljih zbiranja podatkov, in sicer podatkov na nacionalni, regionalni, šolski in razredni ravni, v kolikor naj bi celostni podatki posamezne države dejansko odražali prakso.

Vsako zbiranje podatkov na evropski ravni mora temeljiti na obstoječem zbiranju podatkov na nacionalni ravni, neposredno povezanim z delom ET 2020 in ostalimi evropskimi strategijami. Izhajati mora iz sistemov zbiranja podatkov pri UNESCO, Evrostatu in OECD-ju, kakor tudi iz podatkov EADSNE in drugih mednarodnih virov.

Bodoče delo na evropski ravni mora vključevati sinergije nosilcev interesov, in sicer v obliki tesnejšega povezovanja dejavnosti in dela na zbiranju podatkov. Sinergije, ki so potrebne za načrtovanje izvajanja politike inkluzivnega izobraževanja, zahtevajo, da je delo uokvirjeno v prepoznavni platformi, ki bo nosilec interesov, vključenih v zbiranje evropskih podatkov, omogočala učinkovito sodelovanje, izmenjavo znanja in strokovnega znanja ter opredelitev skupnih perspektiv. Takšna platforma – potencialno naj bi temeljila na delu EADSNE – bi bila v pomoč ostalim nosilcem interesov na tem področju kakor tudi za zbiranje podatkov o inkluzivnem izobraževanju v posameznih državah.

Literatura

Organizacija združenih narodov (2006) *Konvencija o pravicah invalidov*, New York: Organizacija združenih narodov. Elektronska različica dostopna na spletu: http://www.mdds.gov.si/si/delovna_podrocja/invalidi/konvencija_o_pravicah_invalidov/

Sklepi Sveta z dne 12. maja 2009 o *Strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020)* (Uradni list K 119, 28.5.2009)

Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomskemu in socialnemu odboru in Odboru regij. *Evropska strategija o invalidnosti za obdobje 2010–2020: Obnovljena zaveza za Evropo brez ovir. Kom (2010) 636, končna verzija*

Svetovna zdravstvena organizacija (2011) *Svetovno poročilo o invalidnosti*. Ženeva: Švica. WHO

Pričujoči dokument je povzetek glavnih ugotovitev projekta MIPIE. Celotno projektno poročilo *Načrtovanje izvajanja politike inkluzivnega izobraževanja: pregled izzivov in priložnosti za razvoj kazalnikov* (2011) je v angleškem jeziku in ga lahko snamete s spletne strani: <https://www.european-agency.org/agency-projects/mipie>

Tiskane kopije so na voljo na sekretariatu Agencije: secretariat@european-agency.org

Projekt MIPIE

Posledica pritiskov na načrtovalce politik, da dokažejo, kako politike vodijo k večji inkluziji v izobraževanju, je potreba po sistematičnem zbiranju kakovostnih in količinskih informacij, ki nudijo odgovore na ključna vprašanja in jih države lahko uporabljajo longitudinalno pri načrtovanju lastnega razvoja in primerjalno, ko relativni razvoj primerjajo z drugimi državami.

Načrtovanje izvajanja politike inkluzivnega izobraževanja (MIPIE) je projekt, ki ga je izvajala Evropska agencija za razvoj izobraževanja na področju posebnih potreb ob podpori Evropske skupnosti in je bil financiran iz LLP Comenius, sporazum številka: 510817-2010-LLP-DK-COMENIUS-CAM. MIPIE je enoletni projekt, v katerem je sodelovalo nad 60 ekspertov iz naslednjih 27 držav:

Avstrija, Belgija (flamska in francosko govoreča skupnost), Ciper, Češka republika, Danska, Estonija, Finska, Francija, Grčija, Islandija, Irska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Madžarska, Malta, Nemčija, Nizozemska, Norveška, Poljska, Portugalska, Slovenija, Španija, Švedska, Švica, Združeno kraljestvo (Anglija, Škotska in Wales).

Cilj projekta MIPIE je bil graditi na obstoječem delu na nacionalnih in evropski ravni in – ob uporabi informacij, zbranih v času projekta iz posameznih držav, – izdelati priporočila v obliki programa za zbiranje podatkov na nacionalnih in evropski ravni v prihodnosti, s katerim se bo načrtovalo izvajanje politike inkluzivnega izobraževanja.

Specifični cilji projekta so bili sodelovati z načrtovalci politik v 27 državah z namenom:

- pojasniti razloge o tem, katere informacije morajo biti dane na voljo načrtovalcem politik;
- identificirati razpoložljive informacije;
- osvetliti vrzeli v razpoložljivih informacijah;
- izdelati podrobne predloge o načinu zbiranja potrebnih informacij v prihodnosti za namene lastnega načrtovanja na nacionalni ravni in primerjave na evropski ravni.

V času projekta sta bili organizirani dve konferenci – v Bruslju decembra 2010 in v Budimpešti v marcu 2011. Obe konferenci sta bili organizirani ob sodelovanju ministrstev za izobraževanje omenjenih dveh držav. Cilji konferenc so bili povezani z razvojem eventualnih projektnih rezultatov, vključno s priporočili ob zaključku projekta.

Celotno poročilo o projektu, poročili dveh konferenc, zbirka obstoječega dela na zbiranju podatkov v posameznih državah in celotno projektno gradivo se lahko sname s spletne strani:

<http://www.european-agency.org/agency-projects/mipie>

